

6/9/83

EL LLENGUATGE

Com més aviat millor

És generalment tractant de l'evitació de l'article neutre, o dit altrament, explicant les maneres de no supeditar-se a l'ús que el castellà fa d'aquest article, que s'indica que la locució «lo antes posible» no s'ha de traduir per «lo abans possible» ni tampoc per «el més aviat que puguis» o «el més aviat possible sinó per *com més aviat millor, al més aviat possible, com més aviat podràs*, etc. Sempre ens ha semblat que de totes aquestes solucions possibles la primera és netament preferible perquè és la que coneixem com a més viva i popular, la que en cap cas no pot ésser titllada d'artificiosa i rebuscada, i així l'hem adoptada sense vacil·lar: en realitat, ja formava part del nostre llenguatge heretat.

Sovint, però, l'explicació d'aquest cas s'atura aquí o es deixa, si més no, sense sistematitzar, amb què hom prescindeix del notable rendiment que ofereix el desenvolupament d'aquesta solució.

Efectivament, al costat de *com més aviat millor* no sembla que hi hagi res que privi la creació i l'ús de tota una sèrie indefinida d'expressions anàlogues amb d'altres adverbis i fins i tot adjectius: *com més d'hora millor, com més tard millor, com més lluny millor, com més ràpidament millor, com més amablement millor, com més de pressa millor, com més alt millor, com més gros millor*, etc. És només el sentit de l'adverbi o de l'adjectiu (que admeti una modificació de grau) el que determina aquesta possibilitat.

Hom sol exemplificar l'ús de *com més aviat millor* amb oracions com *Vés-hi com més aviat millor* o *Feu-ho com més aviat millor*, és a dir amb oracions d'imperatiu. Però és evident que l'ús d'aquestes expressions també és possible amb aquells altres temps que usem amb valor d'imperatiu, com és ara el present d'indicatiu i el futur (especialment les formes de segona persona i de primera persona del plural) així com amb els temps d'obligació: *Mira: hi vas com més aviat millor!*, *Ho farem com més malament millor*, *Deixeu-me'ls agafar com més alts millor*, *Cal anar-hi com més de pressa millor*, *Us heu de comportar com més dignament millor*. En els altres casos és evident que no podem recórrer a aquesta solució. Diríem, aleshors, *Hi va anar tan aviat com va poder* i, anàlogament, *Ho feta tan de pressa com podia*, *Ho calculen tan exactament com poden*, *Ho deixo tan net com puc*, etc.

Albert Jané